

Zależna-niezależna telewizja rosyjska

13 lutego 2014

W ciągu ostatnich dwóch tygodni siedmiu dostawców telewizji satelitarnej i kablowej zdecydowało o zaprzestaniu nadawania TV Rain, jedynej niezależnej stacji informacyjnej w Rosji. Tym samym zmniejszono liczbę jej odbiorców z dziesięciu do dwóch milionów. Początkiem problemów TV Rain był styczniowy sondaż dotyczący wojennej blokady Leningradu podczas II Wojny Światowej. Zadano wówczas pytanie: "Czy poddanie Leningradu wojskom niemieckim byłoby lepszym rozwiązaniem ratującym tysiące żyć ludzkich?". Rosjanie, określający się mianem patriotów, uznali to pytanie za obraźliwe. Akcja przeciwko stacji wywołała wzburzenie wśród rosyjskich internautów, wśród których wielu oskarża Kreml o przymuszenie dostawców telewizji do zdjęcia TV Rain z anteny.

Główny inwestor stacji, Aleksander Winokurov, powiedział na konferencji prasowej (04.02.2014), że jest "absolutnie pewien", iż firmy zdejmują kanał z wizji "pod presją". Mimo że odmówił podania konkretnych nazwisk, to Julia Ioffe – dziennikarka magazynu „The New Republic” – ujawniła, że kilka dni wcześniej zastępca szefa sztabu, Aleksiej Gromow, i wysoko postawiony urzędnik, Siergiej Chemezow, kilkakrotnie dzwonili do dostawców telewizji satelitarnej i kablowej z żądaniem "wykopania" stacji.

Wypowiedzi Winokurowa częściowo potwierdzają opinie, że TV Rain walczy obecnie z cenzurą polityczną, on sam jednak wzniega gwałtowne reakcje przeciwko stacji, prowadząc niektórych blogerów do podkreślania finansowego tła dla problemów telewizji, które pozornie zmniejsza stopień politycznego prześladowania.

Winokurov zaoferował operatorom satelitarnym i kablowym

nadawanie TV Rain za darmo przez cały rok kalendarzowy. Pisząca dla politicom.ru Tatiana Stanovaya spytała, dlaczego Winokurov podchodzi do politycznego problemu “marketingowymi” rozwiązaniami. (Później na Facebooku Stanovaya nazwała Winokurowa “naiwniakiem”). Dla pozostałych internautów konferencja prasowa skupiona na “marketingowych rozwiązaniach” odwróciła uwagę od ‘działań przeciwko krwawemu reżimowi’ na rzecz pytań o ekonomiczną sytuację TV Rain i ich finansowe problemy w przeszłości.

Po co w ogóle Winokurov proponował przedłużenie kontraktu tylko do końca roku? Po co podpisywać umowę z TV Rain, skoro operatorzy muszą renegotjować nowe płatne kontrakty w 2015 roku? Stanisław Apetian, bloger znany jako Politrash (powiązany z rosyjskim establishmentem, znany z ataków na lidera opozycji – Aleksieja Nawalnego) wykorzystał ten szczegół pisząc następnego dnia na Facebooku i LiveJournalu, że problemy TV Rain są bardziej finansowe, niż polityczne.

Wspierając się artykułem z Forbes.ru, pochodzącym z czerwca 2013 roku, Apetian przedstawił rozwój TV Rain od kwietnia 2010 r. zaznaczając, że jej problemy z operatorami telewizji kablowej i satelitarnej są tak stare, jak sama stacja. Przez pierwszy rok jej istnienia praktycznie nikt nie był zainteresowany nadawaniem, do czasu, gdy TV Rain zgodziła się zapłacić. Największy moskiewski dostawca telewizji kablowej, Akado, emitował stację w 2010 roku jedynie przez tydzień. Kilka miesięcy później telewizja satelitarna, NTV+, zgodziła się nadawać TV Rain, jednak dopiero, gdy Sindejewa poprosiła o to Natalię Timakową, bliską przyjaciółkę, która niegdyś była rzecznikiem prasowym byłego prezydenta, Dimitrija Miedwiediewa.

Na przełomie lat 2011/2012, Winokurov, który z prywatnej kieszeni finansował TV Rain, aktywnie szukał inwestorów z zewnątrz, z którymi mógłby dzielić zadłużenia (a w przyszłości także i zyski) z tytułu prowadzenia stacji. Zabiegał o pieniądze Michaiła Prochorowa i Aliszera Usmanowa – dwóch

najbogatszych ludzi w Rosji, ściśle współpracujących z Kreml. Winokurov nie osiągnął porozumienia z żadnym z nich tłumacząc, że ich oferty inwestycyjne były rozczarowujące. Ta sytuacja miała zgubne skutki dla TV Rain. Później Winokurov i Sindejewa "postawili na złego konia", pokładając nadzieje w prezydencie Miedwiediewie.

Już od samego początku lojalność wobec Miedwiediewa nie była łatwa. W marcu 2011 Sindejewa zdjęła z wizji najpopularniejsze show "Obywatel Poeta" twierdząc, że teksty w programie skierowane do prezydenta były zbyt krytyczne. Po opublikowaniu wpisu na Facebooku, w którym wyjaśniła powody cenzury, osobiście pojawiła się w TV Rain, by bronić swojego zdania w programie na żywo.

TV Rain często określana jest produktem politycznej odwilży, która miała miejsce w Rosji za rządów Miedwiediewa między 2008 a 2012 rokiem. Ten sentyment wydaje się wskazywać na to, że TV Rain założono spontanicznie, ale Apetian podkreśla, że telewizja miała problemy z przyciągnięciem operatorów aż do kwietnia 2011 roku, kiedy to prezydent Miedwiediew (niecały miesiąc po skandalu w programie "Poeta Obywatel") osobiście odwiedził jej siedzibę w Moskwie. Po tej wizycie Akado znów zaczęła pokazywać TV Rain, a nawet zapłaciła stacji za prawa do nadawania "symboliczne" 28 dolarów za miesiąc. Niedługo później 13 operatorów nadawało kanał w całym kraju, pomimo odmowy TV Rain do płacenia jakichkolwiek pieniędzy.

Wielu z nich wycofuje się teraz z pokazywania stacji. Niektórzy podpierają się popularną obrazą moralności, jakiej TV Rain dokonała przeprowadzając sondaż, inni argumentują to finansowymi problemami. Niektóre osoby skorzystały na tym i dążą do usunięcia TV Rain. Dodatkową okazją do tego jest rosnąca wrogość rosyjskich aparatczyków i coraz mniejsze wpływy polityczne Miedwiediewa. Ale czy czcze pogroźki Dumy i kilka telefonów od byłych eksporterów broni może tak łatwo zachwiać całą branżą, jeśli ona sama nie ma ochoty pozbywać się TV Rain?

Ekspert "Echa Moskwy", Anton Orekh, zadał to bezpośrednie pytanie na swoim blogu (04.01.2014), twierdząc, że operatorzy satelitarni i kablowi mogą upiec dwie pieczenie na jednym ogniu zaprzestając nadawania TV Rain, uspokajając przy tym konserwatystów rosyjskiego establishmentu i pozbywając się problematycznego producenta, którego nigdy nie tolerowali.

W Rosji możesz udanie prowadzić stację telewizyjną bez wypracowania zysków, jeśli masz właściwych sponsorów politycznych. Ale lepiej zgarniać szmal, kiedy nikt o ciebie nie dba. TV Rain straciła swojego sponsora zanim nabrała prawdziwego rozpędu potrzebnego do działania a własną rękę. Teraz politycy i biznesmeni wydają się być zdeterminowani do pogrzebania telewizji, co jest prawdopodobne i może stać się szybciej, niż myślimy.

Autor: Kevin Rothrock

Tłumaczenie: Joanna Ziółkowska

Źródło oryginalne: RuNet Echo – Global Voices

Źródło polskie: [Global Voices – polski](#)